

31333

MAGYAR KÖZLELET

1935 APR - 2
FIVETTE

TÁRSADALOM, KÖZGAZDASÁG, VÁROSPOLITIKA, MŰVÉSZETEK

Szerkeszti: LUKÁTS ELEMÉR

A TARTALOMBÓL:

Biztos munkaalalmak kilátásai...

Inségjárulékait nem rendezzi, de a közönség pénzét elszedi az
Ügetőegyesület

**Közel 30.000 pengővel károsította meg Márkus
József, a VIII. ker. v. előjárója a kerület
tisztviselőit és altisztjeit**

A kerületi segélypénzek ügyének igazi arca

Egy kis OTI-ügy — Mi van a benzinkartellel — Veszélyben a
szappanipar — A Newyork-kávéház indokolatlan árdrágítása
az idegen zenekar miatt — „Koldusok Lapja“!? — Perlik a
nyugdíjasok a Wiener Bankvereint — Lesállások a Községi Te-
metkezési Intézet tájékán — Most erdőt vásárol a város!?

Visszaélések a hadigondozottak alkalmazása körül

SZINHÁZ — FILM — RÁDIÓ:

Igaztollu észlelései a Metro-„sajtófőnök“-cézárjáról — A szpiker
bemond, vagy előad? — Aggodalmak a Busch-cirkusszal szemben

Megjelenik havonta kétszer

friss tejszínnel
gyártott

Liz

TEJSZIN

arcápoló szappan
szabadalom

Liz arc- és bőrápoló krém
a legjobb kozmetikum.

Kapható minden jobb üzletben — Gyártja:
„HAJNAL” IPARI R.-T.
Budapest, IX., Gubacsi ut 3
Telefon: József 339-35, 340-48

Ha szereti a
JÓ BORT
csak

SZEKSZÁRDIT igyon.

Kapható: József ucca 19. pincehelyiség
Telefon: 320-63 5 litert már házhoz szállítunk

Szekszárd borvidéki bortermelők állami ellenőrzés alatt álló
pincészövetkezetének termelői kimérése, poharazással.
Igazgató: Fekete Sándor.

**CSAK
HIGIENIKUS PORCELLANFEJES
SZIKVIZES ÜVEGBŐL IGYUNK!!**

KÉSZITI:
Higienikus Szikvizgyár
Budapest, VIII. Szerdahelyi u. 8.
TELEFON: 32-4-37.

Az osztálysorsjátékon

résztevők nagy része talán sohasem volt olyan nehéz helyzetben, mint amilyenbe az utóbbi időben jutottak. A kereseti lehetőségek minden társadalmi osztályban általában csökkentek, napról-napra több a munka- és kereset nélküli ember. De ilyen nehéz időkben is 10—20 fillér terhet elbir naponta, aki céltudatos és okos és hoz egy kis áldozatot, vesz egy osztálysorsjegyet, miáltal megszerzi a reménységet, amely buzdít, serkent egy **jobb jövő és boldogulás felé.**

Hinni, bízni, remélni, az a fő!

Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyeresi esélye!

Ne legyen tehát sötétlenlátó ingadozó és kétkedő, hanem türelemes, bizakodó és reményteljes!

Bizzék a jövőben, a szerencse forgandóságában és vegyen egy osztálysorsjegyet. ☐ Mindenkit érhet szerencse!

Miért **ne Őnt is!** Nemcsak nálunk, hanem egész Európában alig van ember, akinek ne volna sorsjegye.

A sorsjegyek hivatalos ára:

egész 24 P, fél 12 P, negyed 6 P,
nyolcad 3 P az összes főárusítóknál.

A huzások már április 13-án kezdődnek.

S I D O L
fém-tisztító

Gyártja:
Götzl Lipót

„S I D O L” Vegyitermékek Gyára Rt. Budapest, VII,
Cserei ucca 14 — Telefon: Automata 966-86 és 968-27

MAGYAR KÖZLELET

Terjesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Déry ucca 10. IV. em. 10.

Telefon: 34-9-23.

Postatakarékpénztári
csekk száma 34.255

Biztos munkaalkalmak kilátásai

csillannak meg munkát sóvárgó sok magyar szem előtt azon ígérek alapján, amelyek az elmúlt hetekben szertehangzottak az országban. Ki merne kételkedni abban, hogy mindezek az ígérek akár legkisebb ízükben is komolytalanok lennének. Bizonyos, hogy minden ígérő maga is szent ambícióval, akarással tör a megvalósításukra, hiszen nincs, nem lehet olyan botor. vak, aki ne tudná, hogy mindannyiunk üdve — java függ tőlük. Hát van itt valaki, aki nem akarhatja, hogy minden magyar kar dolgozzék, hogy keressen, hogy gyarapodjék javakban, erőben!? Ilyen ember anno 1935 nincs a magyar ég alatt. Az általános nyomorúság immár szinte számlálatlanul hosszú — sok éve után minden józan (és e tekintetben tisztán — látó józan itt mindenki) ember tudja, hogy a dolgozó munkáskezek szaporodása egyenlő arányú az általános bajból lábólás lehetőségeivel. Minél több dolgozó, annál több fogyasztó, minél több fogyasztó, annál több termelő és így tovább.

Mi hiszünk az ígérőkben, hiszünk az ígéretekben. Mert tudjuk, hogy egységes áhító óhaj fűt itt ma mindenkit:

jobban élni, szebben élni,

nyugodtabban, gondtalanabbul élni, mint ma, mint eddig.

Nincs ebben semmi politikum. Nem is lehet. Egészséges ösztönök törnek itt fel és kérnek nemis eget, csak darabka kékséget annyi szürke után.

És most valamit említünk ezzel kapcsolatosan, ami végtelenül megnyugtató érzés. Ebből a jobban, szebben élni — akarásból kovácsolódik az az egység, amely a magyar megújulás immár tisztán látott utjait nemcsak megteremti, hanem erős szándékkal azokon végig is megy

És hová kell elérkeznünk?

Ehez az imádságosan szép célunkhoz:

Nagymagyarországhoz.

Lukáts Elemér.

A kerületi segélypénzek ügyeinek igazi arca, Márkus József v. előljáró machinációi és még néhány nagy- érdekességű városházi értesülés

Érdekes módon hallgatott el az utóbbi két-három hónap alatt az a minden tisztességes polgárt mélyen felháborító abuzus elintézésének ügye, amely a főváros úgynevezett szegénypénzei körül kavargott fel az elmúlt esztendőben. Rövid, nagyon érthetetlen híradások arról tájékoztattak, hogy az eljárás folyik. Ezt már ismerjük. Elhisszük, hogy „folyik“, de hogyan, minő módon, ez itt a kérdés! Ennek a dolognak nyitjára igyekezzünk most majd sorozatosan rájönni és adataink alapján ezt az egész kérdés-komplekszumot úgy megvilágítani, hogy tisztán álljon mindenki előtt, akit érint és akit érdekel.

Szögezzük le: Budapest minden polgárát érinti és érdekli.

Kezdjük azzal, hogy magyarázzuk meg végre, mi is az a segély (szegény) pénz?

Szegénypénz az az összeg, amelyet kifejezetten ilyen címen, évenként körülbelül 700.000.— pengőnyi summában osztottak szét az előljáróságok részére azzal a rendeltetéssel, hogy ebből az összegből a szegényeket 8—16 pengős tételenként gyorssegéllyel lássák el. Szegénypénz, így hívták a fejezetet, amelynek rovatában ezt az összeget nyilvántartották és amelynek terhére elszámolták. Az előljáróságok a kb. évi 700.000.— pengőt aszerinti arányban kapták, amilyen arányban volt szegény a kerületben a nyilvántartás, a szegénységi kataszter szerint. De ezen a téren szinte képtelen aránytalanság mutatkozott. Mert míg a szegényekben leggazdagabb kerület, a VIII., évi 80.000 pengőt kapott, addig a IV. kerület, 40.000-et, holott nem feles az arány a szegény számok között. Ez legjobban kitűnik abból, hogy a IV. kerületben évenként a szegénységi bizonyítvány forgalom alig haladja meg a 400-at, amivel szemben a VIII.-ban ennek a sokszázszorosa. Mindegy, mégis negyvenezret kapott a IV. kerület, hogy hová tette, kinek adta ezt a rengeteg pénzt, majd kiderül a dolgok során.

Annyi bizonyos, hogy az előljáróságok tulajdonképpen nem tudták, hogy hogyan kezeljék ezt a szegénypénzt. Semmiféle írott, vagy szóbeli közelebbi utasítás a kezelés módjára nem volt és ma sincs. A kintalás joga az előljáró diszkrécionális joga lett. A számvevőségek előleg formájában kapták a pénzt. Az elszámolás a segély-jegyzékek útján történt. A segélyjegyzékek az összeget, a felvevő lakáscímét és az aláírását tartalmazzák. Éveken keresztül történt ez így és soha senki nem kifogásolta a kezelés eme módját, de egyebet sem, amint az alábbiakból kitűnik!

Ugyanis évek óta minden évben rendszeresen osztottak szét az előljárók kivétel nélkül minden előljáróságon különböző címenek pénzeket ennek az alapnak terhére az előljárósági tisztviselők között. Néha ez az összeg az egyes előljáróságokon a 30.000 pengőt is meghaladta. Nem valami suskus módra csinálták ezt, hanem egészen rendes kezeléssel, a segély-listára való rendszeres rávezetéssel, pontosan, szabályosan! Soha, senki, sem kerületi, sem központi felettes hatóság, vagy személy ezt nem kifogásolta! Ezek a listák átmentek a

központi legfőbb számvevőszék ellenőrzésén és kifogás nem esett ellenük! Hogy lehet ez!? Ott szerepeltek a listákon a kerületi tisztviselőknek adott pénzek, évek óta soktízezer pengő és nem volt tiltakozó, mégkevésbé tiltó szó, amely az illetékes felelősök ajkáról ez ellen elhangzott volna. Pedig! Mit mond a kerületi előljáróságok számvevőségéről az az előttünk fekvő hivatalos kiadvány, amelyet dr. Flaxmayer József és dr. Mehdriczky Andor szerkesztettek és amelyet „A kerületi előljáróságok szerepe Budapest Székesfőváros közigazgatásában“ címen a Székesfőváros adott ki 1935. elején. A XXI. fejezet címe: „A kerületi előljáróságok számvevőségei és pénztárai“. Ennek a fejezetnek harmadik bekezdése a 215. oldalon pontosan így szól:

„A kerületi előljáróságok számvevőségi osztályai a fennálló szabályok értelmében a kerületi előljárónak vannak alárendelve, azonban az évek alatt kifejlődött gyakorlat és különböző rendelkezések alapján az előljáróságok számvevőségi munkáját a főszámvevő is irányítja és ellenőrzi, ami természetes is, mert hiszen a főszámvevő a főváros egész számviteléért is felelősséggel tartozik. A kerületi előljáróságokról szóló 1893. évi XXXIII. t. c. rendelkezései következtében ezen a téren szintén nincs meg a kellő mértékű összhang, mert a kerületi előljárók a törvény alapján állva sokszor erőltetesen helyezkednek arra az álláspontra, miként a többi tisztviselőkkel, a kerületi előljárósági számvevőséggel is közvetlenül csakis ők rendelkezhetnek.“

Marad a kérdés: ha évek óta folyt a szegénypénzeknek a tisztviselők részére való fent leírt módon való osztogatása, miért nem vette észre ezt a főszámvevőség, ha észrevette, miért nem kifogásolta? Évek óta!?

Hogy mennyire nem voltak felelősségük tudatában a szegénypénzek igazi rendeltetését illetőleg az előljáróról, legjobban bizonyítja, hogy tisztviselők egész sorát alkalmazták éveken keresztül az előljáróságokon egyenesen a szegénypénzek terhére, amelyből fizetésüket folyósították. Több polgármesteri okirat tanúsítja ezt azzal, hogy amikor ezek közül a tisztviselők közül egyeseket véglegesítettek, a kinevező polgármesteri akta így szól: „az eddig szegénypénzen tartott tisztviselő“ most felvételre a fővároshoz. Tetszik érteni: „az eddig szegénypénzen tartott tisztviselő“!

Ezek tények.

Tehát senki nem aggódott a segélypénzek sorsán mindaddig, amíg a közismert VIII. kerületi bajok ki nem pattantak. Akkor jött a nagy nekibuzdulás. A vizsgálat.

Na, persze, bűnbakok kellettek, az természetes és a megindított vizsgálatok egész sereg apró tisztviselőegzisztenciát roppantottak össze.

De miért épen a VIII.-ban és legújabban a VI.-ban? És a többi előljáróságoknál!?

De várjunk sort és térjünk ki most a VI. kerületre.

Körülbelül tíz hónappal ezelőtt indult meg itt is a vizsgálat.

Másfél hónapja hallgatták ki ebben az ügyben Wirnhardt főjegyzőt, Prokopp tanácsjegyzőt, dr. Alm

szegényügyi előadót és még egy számvevőségi tisztviselőt. Természetesen megállapították, hogy ugyanolyan módon folyt itt is a szegénypénz-kezelés, mint a VIII. kerületben.

A VIII. kerület ügyében szigorú megtorló intézkedéseket foganatosítottak. Még az ügyészséghez is továbbadták az aktákat.

Ilosvay Gábor felfüggesztett nyolcadik kerületi számvevőségi főtitkár részleges beadványt terjesztett be a közelmúltban az ügyészséghez. Ebben a beadványban pontos adatokat sorol fel és kéri a nyomozás kiterjesztését összes adataira vonatkozóan. Ezek az adatok elsősorban azt kívánják igazolni, hogy minden kerületben kaptak a szegénypénzből a tisztviselők, kik és mennyit kaptak.

Állítólag a fegyelmi ügyeket vezető egyik központi tisztviselő is kapott volna a szegénypénzekből.

Különbözik pedig nagyon megszívlelésre érdemes a tisztviselő ügyészség álláspontja is, amely értesülésünk szerint az eljárások meddőségét jósolja. Aláírjuk ezt a feljegyzést, mert az előttünk elfekvő adatok is igazolják ezt.

És most tegyük szavá egy olyan anomáliát, amely élénk fényt vet az előjárásokkal szembeni hanyatlásra is alig mondható ellenőrzésre.

Márkus József a VIII. kerület három éven keresztül előjáró-főjegyzőjének viselt dolgairól van szó.

Bármilyen furcsán hangzik, ez az előjáró valóságosan tönkretette a nála szolgáló tisztviselőket és altisztjeit.

Állandóan pumpolta alárendeltjeit. Körülbelül 30.000 pengő az az összeg, amelyet kölcsön címen kifizetett belőlük és amelyből csak jelentéktelen töredéket fizetett vissza. Még a saját altisztjétől is vett fel nagyobb összegű kölcsönt. Ha az alárendeltnek nem volt pénze, arra birta, hogy fizetési előleget vegyen fel. Az előleget (hat havi fizetés) ő szorgalmazta ki, ahogy folyósították, ő vette át és persze el is tette. Többek között Toldy jegyző, Fent Nándor segédhivatali igazgató, Gárdonyi Pál, Weber Kálmán károsodtak a legnagyobb mértékben. De szinte kivétel nélkül minden tisztviselője és altisztje a VIII. kerületnek érdekelt Márkus József elképesztő kölcsönügyleteiben.

Igenis: mi van ezzel az ügyel??

Budapest—Lágymányos között nincs vízforgalom.

Lágymányoson most nagyarányú munka folyik. Építik a Boráros téri hidat. A közlekedés ezen a hídon azonban csak 1937-ben fog megindulni.

Lágymányoson, ahol a Duna téli kikötője van, öt strandfürdő várja a pesti polgárt, aki gyalog, holtfáradtan több mint egy órai gyaloglás után jut oda. A MFTR. propeller-járatot nem tart fenn, mert nem fizetődik ki, de ügylátszik, a MFTR-nek máshol sem fizetődik ki, mert propeller-járat csak egy van és ez Óbuda—Angyalföld között jár óránként.

Az elmúlt években a Boráros tér és Lágymányos között a vízforgalmat Póder Mihály hajóskapitány tartotta fenn két motorcsónakkal.

Sehonnan semmi szubvenciót nem kapott.

Most tesszük szavá ezt a kérdést, mert a nyári na-

pokon 20—30.000 ember lesz kénytelen több mint egy órát gyalogolni, ha a Duna hullámaiban hűsülni akar.

Most a derék hajóskapitány pénze elfogyott. A fővároshoz fordult 3—4000 pengő szubvencióért, azért, hogy motorcsónakjait az idén is járathassa.

Ha a főváros nem adja meg a szubvenciót, akkor semminemű vízi közlekedés a Ferenc József-híd és Lágymányos között nem lesz, pedig szerényen, zárójelben jegyezzük meg, a Rácfürdő túlkiadásából és egyebekből illenék, hogy akadjon valami szubvenció erre a célra is.

Leszállások a Községi Temetkezési Üzem körül.

Meg kell kérdezni, sőt, *határozottan kell megkérdeznünk az illetékeseket*, mi a szándékuk a Községi Temetkezési Üzettel, mert itt is, hogy finoman fejezzük ki magunkat, leszállásban látjuk a — „hullarablókat”. Vagy célravezetőnek tartanák itt is azt, hogy a temetkezés újra magánkezekbe kerüljön? Ezt aligha lehet elhinni, de ha mégis igaz lenne a hír, nem túlozunk, ha azt állítjuk,

hogy ez ellen a főváros közönsége tiltakozna a legélesebben,

tegyük hozzá, joggal, mert *ma már ezt a földadatot nem végezheti más, csak a Községi Temetkezési Üzem*. El tehát az üzem körül leszállásban rejtőzködőkkel...

Most vásárol erdőt a Város?

Egyelőre bővebb kommentár nélkül is érdekes a nagyon jó és széles körökben olvasott szakmai lap, a „Magyar Fakeskedő” következő kis értesülése:

„Nagy erdőterület megszerzését tervezi a székesfőváros tanácsa. Megvenni készül Ruzicska Pál és birtoktársainak a III., Szépvölgyi dűlő mentén levő 67.000 négyzetöles erdőterületét, melyre az egységes erdőgazdálkodás érdekében szüksége van.”

Reich Samu mégis elment

a Községi Élelmiszerüzem éléről úgyis, mint vezérigazgató, úgyis mint annak koronázatlan királya, akiről csak suttogva mertek beszélni az alkalmazottak, de csak addig, amíg az üzemi bizottságban helyet foglaló egyik bizottsági tag bírálata tárgyává nem tette Reich Samu ténykedéseit. Hosszú időbe került, amíg ez az akció sikerrel járt. A Magyar Közélet annak idején elsőnek írta meg azt a mindenütt nagy feltűnést keltett hírt, hogy Reich Samu ellen vizsgálatot kért az üzemi választmányban helyet foglaló igazgatósági tag, aki alaposan felkészülve és mindenre kiterjedő részletességgel tárta fel a polgármesterhez beadott beadványában Reich Samu elleni kifogásait. Az események most igazolták a bizottsági tag eljárását, mert Reich Samu megjelent a polgármesternél és bejelentette, hogy — *távozik a Községi Élelmiszerüzem éléről*. Mondanunk sem kell, hogy éppen a legjobbkor megy el, de ha még nem látta volna elérkezettnek az időt a távozásra, akkor is megszámláltattak volna a napjai. Távozásának, azt hisszük, legjobban az üzem munkássága örül. Az utódjának, akiről még nem tudni bizonyosan, hogy ki lesz az, azt ajánljuk, még gondolatban se kövesse azt a politikát, amelyet elődje követett. Legfőképpen pedig azt se tévessze soha szem elől, hogy senki sem próféta a házájában, vagy még inkább, ha úgy tetszik, a fák nem nőnek az égig.

Itt kell megírunk, hogy egyes lapok úgy tüntették föl, mintha Reich Samu áldozata lenne valamilyen hajszának. „Ellenkezőleg — írja a Népszava — igen jól járt azzal, hogy ilyen módon távozzanak és hogy nem hozzuk nyilvánosságra azokat az adatokat, amelyek Reich volt vezérigazgató huszonhároméves működéséről rendelkezésünkre állnak.“

Ezzel a súlyos állítással a Magyar Közélet állásfoglalása is igazolva van.

**

Két új földalatti illemhely építéséhez

72.000 P-vel járul hozzá a főváros. Az illemhely-jövedelmeket a BEETZ-féle vállalkozás bérli. Ugy tudjuk, hogy ez a vállalkozás legutóbbi szerződés-meghosszabbítását azon az alapon kapta, hogy négy új és pedig földalatti ilyen állomást épít. De a saját pénzén. Nem a fővárosén.

Bele kell nézni ennek az illem-ügynek az illemmel igen ellentétben lévőknek látszó részleteibe.

Mit kap és mit ad a város ennek a vállalkozónak? Lássuk a részleteket!

IV. emelet 100—101, az OTI épületében, ahová azok az emberek kényszerülnek menni, akiknek szegénységi bizonyítványra van szükségük. Az OTI-nál igazolják ugyanis ezeknek a szegény embereknek azt, hogy a nyilvántartásban nem szerepelnek. Csakhogy, amíg ehhez az igazoláshoz hozzájutnak, időt vesz igénybe. De mennyi időt!? Éppen ez az, ami bennünket e sorok megírására késztet, mert nem egy panaszos levelet kaptunk, amelyben a levelek írói arra kérnek bennünket, tegyük szóvá az OTI nehézkes bürokráciáját. Szóvá is tesszük, már csak azért is, mert *mi magunk is meggyőződünk a panaszok helytállóságáról*. Volt alkalomunk látni, hogy

az OTI negyedik emelet 100. és 101-es számú szobáiban — elismerjük nem ebben a két szobában tartózkodó tisztviselők hibáiból — az emberek idegeit alaposan próbára tevő hosszú ideig kell várakozni, amíg az igazoláshoz hozzájuthatnak.

Ezen mielőbb változtatni kell, mert ezek a szegény emberek, akiknek legtöbbje amúgy is orvosi kezelés céljára kéri a szegénységi bizonyítványt, nem terhelhetők meg azzal is még, hogy a negyedik emeleten órák hosszat várakozzanak.

Az OTI adminisztrációja érezzen együtt ezekkel az emberekkel és a kért igazolásokat adja ki rövidebb idő alatt!

Tánc a tollszindikátus körül
volt az utóbbi hetek gazdasági szenzációja. Az egész persze nem olyan csendben zajlott le, ahogy a kitűnő tollasok (jól megtollasodottak) óhajtották volna. A zaj most kissé ülni látszik, de csak látszik, mert a kiskereskedelem mozgolódik és a termelők sem fogják hagyni érdekeiket. Általában nem igen tisztázott a helyzet. Mennyit használt és mit ártott a szindikátus. Illelnek bővebben megmagyarázni,

Szabad a szpikernek csevegnie,

nem tudjuk biztosan, mit írnak elő szpikerek számára a Magyar Rádió Rt. statútumai. Érzésünk azt súgja, hogy a szpikernek szigorúan megszabott mondanivalója van, attól jelentős mértékben nem térhet el, miután a szpiker nem rádióelőadó, hanem bizonyos fokig hivatalnok, aki nem játszhat — némely és mindig balul sikerülő esettől eltekintve (mi nem tekintenénk el) — konferanšiét, még kevésbé nem színészkedhet a mikrofon előtt.

Azt figyeltük meg ugyanis nemrég, hogy az egyik, egyébként igen kedves hangú szpikerünk rosszul indította el a mondókáját, majd észrevette ezt és erre egész előadást tartott arról, hogy miért hibázott. Erre azonban nem hisszük, hogy a közönség kíváncsi lett volna. Emberi dolog hibát elkövetni és még szpikerrel is előfordulhat ilyesmi, de erre meg van a szabály: helyesbítsen! De ne beszélgessen, ne tartson előadást.

Ítélet

A magyar szent korona nevében!

A budapesti kir. büntető törvényszék a sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt Dormann Ede ellen a főmagánvádlónak 8. sorszámu vádiratában foglalt vád felett nyilvános főtárgyalás alapján meghozta következő ítéletet:

Dormann Ede vádlott budapesti születésű, 32 éves, izr. valású budapesti (Fecske u. 20. I. 2.) lakos, magyar állampolgár, katona nem volt, nős, vagyontalan, hírlapíró, bűnös mint a St. 83. §-a szerinti szerző az 1914. évi XLI. t. c. 1. §-ába ütköző és a 3. §. 2. bekezdésének 1. pontja szerint minősülő 7 rendbeli sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségében.

A kir. törvényszék ezért:

Dormann Ede vádlottat az 1914. évi XLI. t. c. 3. §-ának 2. bekezdése alapján figyelemmel a II. Bn. 3, 5. és 7. §-aira (a Btk. 92. §-ának alkalmazásával együttes büntetésül 70 pengő, azaz hetven pengő pénzbüntetésre ítéli.

A pénzbüntetést behajthatatlansága esetére a St. 41. §-a és a II. Bn. 8., 9., 10. §§-ai alapján 10 (tíz) pengőnként egy napi fogházra kell átváltoztatni.

A pénzbüntetést a jogerős ítélet kihirdetésétől, vagy kézbesítésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett 45100/1931. I. M. sz. rendelet szabályai szerint kell az 1892. évi XXVII. t. c. 3. §-ában meghatározott célra megfizetni.

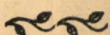
A vádlott a Bp. 480. §-a alapján köteles az eddig netán felmerült, valamint az ezután felmerülő bünyügyi költségeket a m. kir. államkincstárnak megtéríteni.

Köteles a vádlott a helyez költség címén felmerült 10, azaz tíz pengőt Ruzitska Ede, Trutzl Adolf, Grócz Menyhért, dr. Georjevits Béla, Siska Károly, Vogl Imre és Tatár Dénes főmagánvádlóknak dr. Dóczy Sámuel ügyvéd kezéhez az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni.

Ellenben a kir. törvényszék Dormann Ede vádlottat a Budapest Székesfővárosi Sütők ipartestülete sérelmére elkövetett, az 1914. évi XLI. t. c. 1. §-ába ütköző, a 3. §. 2. bek. 1. pontja szerint minősülő 1 rendbeli sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségének vádjá alól a Bp. 326. §. 1. p. alapján felmenti.

NEMZETKÖZI VÁSÁR

MESSE-FOIRE

BUDAPEST 1935. MÁJUS 3—13.

A közönség pénzét elszedik az Ügetőn, de az Egyesület nem rendezi inségtartozását

— Lépjének közbe a hivatalos tényezők, hogy az ilyesmit megakadályozzák! —
— Egy laikus, de jószemű ember riportja —

Sohase hittem volna, hogy igazak legyenek a híresztelések, amelyek az ügetőversenyekkel kapcsolatos súlyos visszaélésekről beszéltek. Azt hittem, pénzüket könnyelműen eljátszott emberek dühös kifakadásai csupán a panaszkodás, azt hittem, nem lehetséges, hogy egy ilyen, a játékon kívül messzemenően jelentős célokat szolgáló üzemnél a közönséget becsaphassák! Bizonyára az elkeseredett emberek mérge szítja itt a lángot — gondoltam magamban — és bár iksz-cikket olvastam már ezekkel a dolgokkal kapcsolatosan, nem birtam hinni bennük.

Meg kellett egyszer személyesen, ha kell, a saját káromon keresztül is nézni az ügyet.

Hát megnéztem.

És kénytelen vagyok a fenti címet adni ennek a riportnak, amiből adhatnék szívem szerint annál sokkal súlyosabbat is.

Mindenki arra adja ki a pénzét, amire akarja. Ehhez senkinek semmi köze, talán a feleségen, aki az eljátszott kosztópénzt, vagy házbért sirathatja, a gyermekeken kívül, akiknek talán a tandíját vitte el a fránya, vagy frányamódon hajtott lovacska, a szülön, aki kesereg, mert a fiú züllik és bután pocékol, stb., de ezeken a „jelentéktelen“ (!!!) momentumokon kívül senkinek semmi köze hozzá! Ugy-e bár? Legfeljebb a józan értelem tiltakozhatik az ügetőversenyen próbálkozó pénzekkel való ténykedés ellen, de a józan értelmet a Kerepesi út ama részéről, ahol ügetnek, jó ideje szigorúan kitiltották, Legalább is a publikum számára. Arra nem esküdnék, hogy a hajtók és egyéb ilyesfajta ott létező népség nem rendelkeznek vele és egész biztos, hogy beavatottságuk fölényében kacagnak, pardon röhögnek a józantalanok ezrein, akik rajtuk keresztül szeretnének fair módon játszani!

Végignéztünk kilenc versenyt.

Egyetlen egy sem akadt, amelynek előző számításai csak megközelítőleg beváltak volna. Egy sem volt, amelynél a startnál ne lett volna kifogásolni való. Egyetlen egy sem volt, amelynél azzal az érzéssel nézhettük volna végig a futamot, hogy itt becsületesen végigharcolt versenyről van szó, amelynek sorsán sok tízezer pengő forognak!

Ellenben valamennyi megcsúfolta a számításokat.

Valamennyinek tisztátalan volt a startja, vagy éppen bűnösen rossz.

Volt olyan, amelynél ott, a közönség fülehallatára szólt oda valamit az egyik hajtó a másiknak, amikor az előzni akarta. (Természetesen felhördült mindenki, de a zsűri, amely mindenki feje feletti elefántsonttoronyban szekundál ennél a cirkusznál, éppen elefántsonttoronybéli magassága miatt hangot sem szólt az ügyszőz!)

Volt olyan futam, amelynél mindenki látta, hogy mondjuk, a kettes számú ló megelőzte a, mondjuk egyes számú lovat. De az elefántsonttorony ablakába fordítva tették ki a végzést. (Ugy mint előbb: általános felhördülés: tolvajok, gazság és így tovább.)

Egyetlen tisztességes hely az étterem, amely olcsó áraival és becsületes adagjaival csillapítólag hat az idegekre.

Ott álltunk a korlátnál, amikor start előtt az egyik „melegítő“ hajtó odaszólt egy úrnak: ezt, vagy azt a számot tegye. Figyeltük. Bejött. Nem gyanúsítottunk. Lehet, hogy tévedésből jött be. De mi ez!?

Igenis, mi ez, ha nem nyilvános félrevezetése a közönségnek? A vak is látja, hogy az ügetőn nincsenek rendben a dolgok! Hát meddig szabad ezt a cirkuszt folytatni?

Úgy látszik sokáig. Mert az emberek dühöngenek, elvesztik a pénzüket és újra kimennek!

A Newyork-kávéház indokolatlan áruzsorája az idegen zenekar miatt

— „Pall“-e a pesti közönség? —

Kétségtelen, hogy Marek Weber-rel kitűnő akvizíciót csinált a New-York kávéház. A tényleg remek zenészek és nagyon jó zenekarának okosan előkészített propaganda puhította a talajt és nagyban hozzájárult itteni jó fogadásához a lemez-siker, amelyen keresztül nem volt ismeretlen ennek a lengyelzsidó zenésznek neve Budapest közönsége előtt.

Jött és győzött. Felkapták és divat lett bizonyos körökben elmenni és meghaligatni. A kávéházba siető előkelő hölgyek és urak nem vették észre a fáradtarcúak százait, akik ott ácsorogtak a kávéház előtt és elkeseredetten tárgyalták sérelmüket, amelyet véleményük szerint a „grand café“ vezetősége azzal követett el rajtuk, hogy mellőzve a kitűnő magyar muzsikusz gárdát, pont ezt az idegent hívta meg pódiumára. Persze, az üzleti szempont győzött a kávéház elgondolásánál, nem a sovíniszta álláspont, amelynek kissé erőtel-

jesebb mérlegelése talán rávezette volna a kávéház vezetőségét arra, hogy magyar zenészekből is lehet olyan zenekart összeállítani, mint a Marek Weber-é. Abban viszont igaza lehet a kávéháznak, hogy ez a magyar zenekar nem tudott volna annyira hatni a publikumra,

Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet

Központi iroda:
IV. Kigyó u. 5

mint Marekék, akiknél bizonyos (lengyelzsidó?) egzotikum is szerepet játszik. Kérdés, melyik álláspont igazolódott volna százszázalékosan, kérdés, amelyet igen nehéz eldönteni, miután a *New-York* magyar zenészekkel még csak nem is kísérletezett.

A pesti közönségnek pedig illenék valamilyen módon támogatni a magyar dzsessz-muzsikásokat, akik — állítjuk — igenis vannak olyan kitűnők, mint Marek Weberék. Csak az említett egzotikum nincs meg talán bennük.

Marek Weberékben azonban ez bőven megvan és amellet egy pár olyan vonás, ami lehet bizonyos köröknek kedves, de jóérzésű ember mégis talál rajta kifogásolni valót.

Elsősorban a stílus, amellyel délutáni koncertjeiken a közönség elé állanak.

Ahányan vannak, annyiféle színű, alakú és formájú ruhában állanak a közönség elé. Ez olyan ízléstelenség, amelynek eltűrését csodáljuk úgy a kávéház vezetősege, mint a különben ilyesmire nagyon kényes közönség részéről. Jó, nem mondjuk, hogy estélyi ruhát öltsenek, legyenek mindannyian zakkóban, de legyen az a zakkó egyöntetű, tehát legyen a megjelenésük először is kellemes benyomású, másodszor pedig ne olyan, amellyel fitymálják a közönséget. Ezt a budapesti jóízűs nevében kikérjük *Marek Weberéktől*.

Azután a játéuk. Igen szépen, nagyon jól végzik produkcióikat. De! Először is elfelejtik, hogy nem hangversenyteremben vannak, hanem akusztikai határokba szabott kávéházban, ahol nem lehet úgy dühörögni, hogy a karzat közönsége fülbajt kapjon. Csak a pesti smokkság nem veszi észre az ilyesmit, a Braunné ott ül és csámcsog az élvezettől, pedig tulajdonképpen ép úgy szenved, mint a Kohnné, de miután az is gyönyört szímulál, ő is csak otthon, fűzőlevétel közben panaszkodik fülbántalmakról az álmos Braunnnak. Azután műsoruk változatlansága ellen volna jogos panasz. Itt is figyelemmel kellett volna lenniök a pesti ízlésre, akár honnan is jöttek.

A panaszok Marek Weberékkel kapcsolatosan azonban kiváltképpen a kávéház árai ellen jogosak.

Valóságos merénylet a közönség zsebe ellen, amelyet a nagy attrakció örve alatt elkövet a *New-York* az árakkal! Egy kapuciner egypengőhús! Ételárak fel a stratoszférikus magasságokig! Miért!? Milyen címen és jogon? Hát pali a pesti közönség!?

Igaza van a *New-Yorknak*! Az idegen zenekar szerződttetését illetően és a rabló-árakat illetően is!

Pali a pesti közönség!

Személyi változások a Debreceni Városi Takaréknál, mint informátorunk közli, következnek a most közzétett mérleg után. Állítólag elsősorban *Fazekas* igazgató távozását kolportálják, aki bizonyos ellentétek miatt kerülne nyugalomba. Az érdekes igazgató hosszú működése után válik meg íróasztalától, de munkajét — mint közlik — majd egyéb téren fogja gyümölcöztetni. Biztos ottan is olyan eredménnyel, mint a Városi Takaréknál.

Egyébként a mérleg nem igen mutat változást a tavalyival szemben. Jobbat várt a város közönsége. Legalább is így szólnak az információk.

A Busch-cirkusz nemsokára bevonul

Budapestre, joga van hozzá, megkapta a cirkusz bérletét. Ezzel azonban nem merült ki természetesen minden kötelezettsége. Itt van a magyar artistákkal szembeni kötelezettség, amelynek teljesítését élénk figyelemmel kell kísérniök azoknak, akik *Busch* úrkat a bérlethez a magyar ajánlkozókval szemben hozzájuttatták. Bocssássák meg a mi aggályoskodásainkat, de tisztelettel emlékeztetünk újra mindenkit a szomorú Labriola-esetre, ahol — sajnos — nekünk lett igazunk. Bár ne lett volna! Megmaradt volna a fővárosnak néhány tízezer pengője, ami így elűszott. Lehet, hogy *Buschéknál* nem fenyeget ilyen veszély, ámbár, hol vannak a kézzelfogható biztosítékok?

Balázs igazgató távozását a Hazai Banktól

mint befejezett ügyet emlegetik a bankpiacon, ámbár, mint halljuk, a kitűnő banktisztviselő nem tartja új pozícióját ama sokévi munkája kellő ellenszolgáltatásának, amelyet intézete javára végzett. Az az affiliált ipari vállalkozás, amelynek élére kiszemelték, széles lehetőségeket nyújtana ugyan tudása és energiája kifejtésére, de, amint hozzá közelálló körökből értesülünk, az ő ambíciói ott gyökereznek az intézetben, ezért olyan nehéz az elszakadás és ezért késik. Dolgozik az érdekkör és lehet, hogy sikerrel.

*) A Hungária Műtrágya Kénsav és Vegyipar Rt. március 11-én tartotta közgyűlését. Az 1934. üzletév mérlege ki-elégítő eredménnyel zárult. A tiszta nyereség javát az új számlára vitték át.

*) A Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. Rt. igazgatósága az 1934. évi P 35.081.08 tiszta nyereséget új számlára vitte át.

Pannónia

Báránbör- kereskedelmi rt.

ÚJPEST, Váci út
44-46

gyártmányai elsőrangúak.
— Ezeket kérje mindenütt —

Igaztollú Olivér levelei színházról, filmről, pletykáról

Kedves Szerkesztőm,

szabadjon egy kérdést feltennem közérdekből: milyen címen használja a „sajtófőnök” megtévesztő elnevezést egy-egy cég hirdetési ügynöke, avagy jobb esetben reklámirányítója? Sajtófőnök magyarul: a sajtó társadalmi és politikai ellenőre. Szellemi irányítója a kormányajtónak és ellenőre minden más sajtóterméknek. A sajtófőnöki állás közéleti méltóság, amelyről szerte a világon minden államban egy van. Kizárólag Magyarországon engedi meg magának egy-egy reklámirányító, vagy hirdetés-alkusz, hogy névjegyére neve alá szedesse a tekintélyt-kölcsönző sajtófőnök meghatározást. Ha valaki ma Magyarországon jogtalanul használja a doktori megjelölést, avagy ha egy fogtechnikust fogorvosként mutatnak be: büntetés jár érte. De, ha valaki, akinek a sajtóhoz egyébként sincs semmi köze, sajtófőnöki címet használ: senki sem törődik vele, holott ez számtalan esetben többet árt, mint az egyéb címekkel és önrangokkal visszaélők. Egy esetet Szerkesztő úr: a napokban az egyik bemutató moziban Antal István sajtófőnököt várták. Az előcsarnokban ott tartózkodott a cég „sajtófőnöke” is. Két vidéki úr szerette volna látni Antal Istvánt. Az egyik megkéri a piros ruhás jegyszédőt, mutassa meg neki a sajtófőnököt. A jegyszédő végtelen tisztelettel mutat rá a cég sajtófőnökére, aki — bocsánat — azzal volt éppen elfoglalva, hogy kis ujjával fogait tisztogatta. (Antal István nem volt még ott.)

Ne áruljak zsákbamacskát? All right. A Metro „sajtófőnöke” volt Antal István alteregója. Erb úrnak hívják a Metro „sajtófőnökét”, akiről különben nem tudok érdekesebb portrét adni, mert a sajtóhoz semmi köze nincs és így nem is ismerik. Csak annyit sikerült megtudnom róla, hogy amióta „sajtófőnök”: verebet hord a kalapja alatt. Senkinek sem köszön és „rég” ismerőseit kerüli.

Hunyadi Sándor lovagias ügye a Pesti Színházzal, szerencsésen végződött. Hunyadi Sándor vérbeli író, aki ha nincsen túlságosan befolyása alatt a szobrász-dramaturgiának: nagyon élvezhető.

Lovagias ügye: finom kis alkotás.

A Vígszínház előadása jó.

A Vígszínház Kamaraszínház ötlete is jó. Sokkal jobb, mint a cirkusz. Kevesebbet csurgat — de biztosabban és sokkal gusztusosabban. Ez méltó a Vígszínházhoz — és nem a ló.

Szentpétervár pesti elgondolásban nem nagyon sikerült a Magyar Színháznak. Vagy azért, mert nagyon közel van, vagy azért, mert iszonyú szakálla van már az egész orosz ponyvának. Ettől függetlenül: nem értem Hevesi Sándort. Kiváló rendező — és egymásután melléfog. Legyünk őszinték: Hevesi Sándor kitűnő rendező, de dramaturgiája túlságosan elméleti és szabályokat betartó. Nincs merészsége és egyéni elgondolása. Holott a drama-

turgia szabályai épügy elavultak, mint egyéb téves elméletei a multnak. Hevesi Sándornak tisztelője vagyok: *de itt lesz a hiba.*

Grand Café?

Ügyes körüti dolog.

Siker? Attól függ, hogy olyan mélyen van-e most belépő-jegyre?

Ha igen: akkor lesz siker.

A Nemzeti Színház meglepően jó. Előadás, rendezés, kassza! Mind jók.

Baskircsev Mária a szezon egyik legnagyobb sikere. Bálint—Andai indították el a siker-szériát!

A Goldoni-rendezéshez őszintén gratulálunk a színháznak. Ez az az út, amelyen haladnia kell az ország első színházának! A kultuszminiszterium pedig tegye magáévá Gömbös Gyula programját: *helyet a tehetséges magyaroknak!* Gyorsan, mielőtt mások elviszik: szerződteni Pünkösti Andort!! Szerződteni, mert Pünkösti Andornak ott a helyet! (Annál is inkább, mert a dilettáns-rendezőostromnak ez a leghatásosabb orvossága! Erre még hosszabban visszatérünk.)

Szerkesztő úrnak kellemes választási eredményeket kívánva, maradok mindig igaztollú

Olivérje.

Igen finom középamerikai fajták
keveréke 1/4 kg 3.70

Meinl Gyula r. t.
kávészotala

Adjanak szubvenciót Erdélyi Mihály társulatának

A színházat ragyogóan fogant ötletből Erdélyi Mihály csinálta. Erdélyi Mihály vállalkozása és személye köré sikereinek nyomán ma már lassan legendát sző a pesti publikum, amely megszokta, hogy itt színházi vállalkozás sorsa csak a bukás lehet. Erdélyi erre olyan tromfot vágott ki, amelyre a pestiek szólni nem, csak ámulni tudnak. De lényegébe ámulnivaló nincs rajta. Azért van sikere, mert ott fogta meg a dolgot, ahol kell és a többinek azért nincs, mert nem fogták meg ott, pontum. A siker igazolja a tehetséget, a rátermettséget, a szerencse maszlag, ráfogás, irigység.

Különben: nézze meg előbb és azután beszéljen. Mert mi megnéztük. És megállapítottuk, hogy Erdélyi nemcsak színházat csinált, hanem nagyszerű munkatársak (Pallós János a titkára) segítségével közönséget is nevelt hozzá, amely úgy összeforrott vele, amely olyannyira bíz benne, abban nevezetesen, hogy amit ő hoz, azt meg muszáj nézni, mert az biztos jó, hogy ma a Józeffváros és kapcsolatos tartományai e tekintetben szinte familiáris egységet alkotnak.

A második sorban ültünk és előttünk és köröttünk és mögöttünk mindenki ismerte egymást és kiderült, hogy nem azért, mert mit tudom én talán házi szomszédok, hanem, mert előadásról-előadásra találkoznak. Úgy beszéltek, úgy cseréltek véleményt, hogy ez domborodott ki a társalgásokból. Nem potyogtatunk most folytatólagosan frázisokat, hogy Erdélyi mekkora kulturális miszsiót teljesít, ezt már elmondották, leszögezték, de azt a szerény kérdést megkockáztatjuk, hogy, a Főváros, amely annak idején annyi szép summa-szubvenciót adott annak a bizonyos városligeti műintézetnek, vajjon mennyit juttatott eddig a legalább tízszer olyan kulturális jelentőségű Erdélyi-színházaknak!?

Most pedig a meghatottság néhány szavát az előadásról. Magán Miksa, ez a maga naivitásában is kedves és tökéletes muzsikáju operett ment. Mennyi lelkes színész! Egyik jobb, mint a másik! Különösen a hölgyegyüttes, a Rolla grófnő szerepét remek hanggal éneklő, fölényes stílussal kreáló Tóth Boriska, akinek vidéki sikerei után egész biztos, hogy a fővárosban is megnyílik a tér a magasba lendülés felé. A minden elismerést megérdemlő kedvesen közvetlen, a nézőteret állandóan magával ragadó Ferenczy Marika, aki a fizikai teljesítménynek is nagy, két (vasárnap három!) előadást abszolút biztonsággal és tökéletességgel abszolválja olyan bravúros frissességgel, hogy a kritikus ezt a fizikai plusszt még külön is kénytelen csodálni és elismerni. Kis szerepében Kömüves Erzi, mint mindig, a legjobbat nyújtja. A férfiak közül elsőnek Szirmai Vilmost kell kiemelni, aki Korláth gróf szerepében nyújtott felejthetetlen alakítást; Károlyi Vili művészi munkája is első vonalban áll. Ez a fiatal színész a jövő egyik legjelentékenyebb ígérete. A pompás megjelenésű Jenei Ottó bárhol állja a kritikát. De jó valamennyi, lelkes valamennyi és az előadás annyira kitűnő, hogy az ember elfelejti, hogy künn, a Kálvária tér sötétjében jasszok haladnak a kiskorcsmák felé, ahol női zenekar szolgáltat zenei élvezetet. Ezt az előadást ennek a nagyvárosnak még a legkényesebb pontján is bátran lehetne produkálni.

Winter Sándort bántani esztelenség

és bűn, hangoztatjuk újra. Ez az ember egyetlen volt ügyszólván a sok-sok pénzember között, aki érdeklődéssel fordult a magyar film felé, aki törte magát, hogy ezen a területen élénkséget hozzon létre. Ugy látszik, mintha elbukott volna törekvéseivel. Ennek azonban nem szabad megtörténni. Hiszen ez riasztólag hat majd a tőkére! Pedig a magyar film kezd mind jobb üzletté

válni. Ezt abból következtetjük, hogy a magyar film közönsége szaporodik, a közönség rákapott a magyar produkcióra. És most ilyen „defter“! Közérdek, hogy Winter Sándor ügyei simán bonyolítódjanak le.

Visszásságok a hadirokkantak alkalmazásánál

Vegyetek fel hadirokkantakat gyáraitokba, inti a Gyáriparosok Országos Szövetsége tagjait, a kötelekbe tartozó gyárakat.

Nagyon érdekes. Mert logikusan annyit jelent ez a nemrég szárnyra kelt felhívás, hogy dacára a törvény kategorikus rendelkezéseinek, úgylátszik nem igyekeztek eleget tenni e követelménynek a gyárak.

Mi már egyízben szóvátettük ezt az anomáliát, amelynek nemcsak az az oldala immorális, hogy a be nem tartása egyet jelent a hadirokkantak nyomorúságának fokozásával, hanem azt is, hogy kevés erkölcsi érzést igazol, csökkent hazafias érzést, ami ugyan súlyos vád, de kell, hogy helytálló legyen azokkal szemben, akik a törvény hijján is esetleg, hát még a törvény dacára sem éreznek kötelezettséget a hazáért vérüket hullajtott testvérekkel szemben. A Szövetség idézett felhívása azt involválja, hogy e téren súlyos hiányosságok lehetnek, aminek orvoslására felhívja tagjait. Meg kell állapítani, hogy elég későn. Két éves a törvény és a Szövetségnek csak most jut eszébe!

Vannak ilyenek, sajnos, szép számmal.

Közérdek lenne nyilvánosságra hozni őket!

A hadirokkanttörvény értelmében minden vállalat, ideértve az állami üzemeket is, köteles minden húsz munkáson felül 10% arányban hadigondozottat alkalmazni. Ennek ellenőrzését a különböző hatóságok végzik. (Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága, iparfelügyelőségek és a különböző iparkamarák.) Ha az illetékes hatóság megállapítja, hogy a vállalatok és magánosok nem tettek a törvény rendelkezésének eleget, megindítják a vizsgálatot és kirójják a bírságokat, amelyek egy 75%-os hadirokkant évi ellátási díjának a négyszerese.

A Mérnöki Kamara is felhívással fordult az érdekeltekhez ebben az irányban, de, sajnos, nem sok eredménnyel, mert a különböző közszállításokban és egyéb állami kedvezményekben részesülő

építővállalatok és nagyobb üzemek nem tettek eleget az 1933-ik évi 7. törvénycikk rendelkezésének, de különösen nem tettek eleget az ide vonatkozó törvény 27. §.

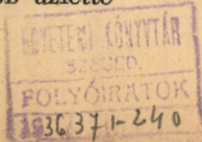
3. pontjának.

Ezért a különböző hatóságok máris több nagy vállalat ellen megtették a szükséges megtorló lépéseket és a feljelentések egész tömege van már nemcsak a honvédelmi minisztériumnál, mint illetékes szervnél, hanem más különböző minisztériumoknál is.

Hiszük, hogy a már meghozott 7—8.000 pengős bírságok elegendők lesznek ahhoz, hogy ne legyenek ma is a törvény ide vonatkozó szigorú intézkedése ellenére állástalan hadirokkantak.

Ne ordítson!

így figyelmeztetett egy ügyfelet a VII., kerületi előljáráson Lipovec Aurél, segédhivatali igazgató, mert az ügyfél fölkiabált az emeletre. Mondanunk sem kell, hogy a segédhivatali igazgató emberére talált e sorok írójában, aki erőlyesen kikérté magának ezt a hangot és tudtára adta neki, hogy ilyen hangon nem illik és nem szabad beszélnie egy fővárosi tisztviselőnek. Ez a hang teljesen szokatlan és meg nem engedett, amiről, úgy hisszük, Szendy polgármester és a kerület új előljárája, Zielinsky Tibor is egy véleményen van velünk.

Nappal húst, este a „segéd urakat“ szállítják a hentesárugyárak kocsiijain.

Persze, nem mindegyik gyár csinálja így. De a figyelmes szemlélő megbotránkozással látja esténként, hogy egyes hentesárugyárak üzletei előtt, úgy nyolc óra után, megállnak a kocsik és megvárják, amíg a segéd urak záróórát csináltak és útrakészen az üzletvezető parancsát várják. Az engedély birtokában fölülnek a kocsikra, a kocsit azután viszi őket — haza, a laktanyába. A laktanya pedig mindig — a gyár.

Ez az, amit szóvá kell tennünk és a *tisztifőorvos figyelmébe* kell ajánlanunk, mert tűrhetetlennek és meg nem engedhetőnek tartjuk azt, hogy

azokon a kocsikon, amelyekeken egész nap árut szállítanak, este az alkalmazottakat vigyék haza,

még akkor sem, ha azt úgy kitisztítják, hogy csak úgy ragyog...

Ha a gyárak mindenáron bentlakásra fogják az alkalmazottakat, adjanak nekik villmospénzt, de ne kényszerítsék őket arra, hogy emberi méltóságukban megszegyenítve, vigyék őket haza a lakásukra. Az érem másik oldalán áll pedig, mint mondtuk, a *jóizlésbe és a közegészség legegységesebb szabályaiba ütköző ama cselekedet*, hogy együgyűnazon kocsin nappal árut, este pedig a „segéd urakat“ vigyék haza. Már amennyire ez esetben ez a „hazaszállítás“ otthont jelenthet...

Az AGRO és a gyümölcstermelők

között sohasem volt harmónia — ezt mi már évekkkel ezelőtt leszögeztük azokban a cikkekben, amelyek annak idején nagy feltűnést keltettek ama céltárgyatató anyaguk révén, amellyel megvilágították ennek a magyar mezőgazdaságra nehezedő vállalatnak ténykedéseit. Most ismét érdekesen bebizonyosodott a mi korábban leszögezett álláspontunk. Az Agro tárgyalásokat kezdett a Gyümölcstermelők Egyesületével, hogy tagjainak részére olcsóbban adja a védőszerkeket. Természetes, hogy ezek a tárgyalások csúnya kudarcba fulladtak. Az Agro nem adja olcsóbban a védőszerkeket. Mit neki mezőgazdasági érdek! Hekuba! A Gyümölcstermelők Egyesülete ma tekintélyes intézmény. Állítólag 17.000 tagot számlál. Miután az egyezés meghiúsult, a gyümölcstermelők más vállalattal (Baranyai) kötöttek megállapodást. Így bukott el a növényvédő iroda hozzá nem értésén és erőszakos magatartásán egy üzlet, amelynek javát azonban hazánk egyetemessége élvezhette volna.

*) Aki szépet és jót vár az élettől, keresse a reménységet, hajszolja a szerencsét! Egy elszalasztott pillanatot nem pótolhat semmi. Április 13-án kezdődik az új osztálysorsjáték. A nyeremények összege közel 8 millió pengő, melyet készpénzben fizetnek ki. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 500.000 pengő nyerhető. Jutalom 300.000 pengő, főnyeremény 200.000 pengő, azonkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő stb. Nyerési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbízhatóságában leli magyarázatát ezen magyarázatát ezen intézmény napról napra fokozódó közkedveltsége. A sorsjegyek ára: $1/1 = 24$, $1/2 = 12$, $1/4 = 6$, $1/8 = 3$ pengő, tehát szerencse fel! Rendeljen még ma egy sorsjegyet akármelyik főárusítónál, fizetni van ideje, legkésőbb a húzás előtt.

* A Magyar Jelzálog Hitelbank 1934. évi üzleteredménye ki-elégítő. Tiszta nyereség 59.514.22 pengő, amely összeggel a közgyűlés nagy ökonómiával rendelkezett. A mérleg általában e patinás régi intézet új fejlődési priodusának ígérete jegyében készült.

Templom mellett jól jövedelmező koldushely kiadó!

A *Typographiában*, a nyomdász munkások lapjában olvassuk, hogy Párisban *Koldusok Lapja* (Journal des Mendiants) címen, egy, a koldusok érdekeit képviselő szak-lap jelenik meg. Nem tudjuk e pillanatban megmondani, hogy hány lap létezik a világon, de azt nyugodt lélekkel merjük állítani, hogy pont ez a lap hiányzott, erre nagy szükség volt, valósággal segítették a világra jönni. Már mint a — koldusok. Az első vezércikk kíméletlen harcot indít a tisztességtelen konkurrencia ellen és követeli, hogy minden koldusnak meglegyen a maga külön körlete, ahol egy másik kollégája nem koldulhat. Hát nem aranyos dolog ez a program-vezércikk ebben a programmtalan káoszban? A lap önértékesen tiltakozik a koldusokat illető *lustaság* vádjá ellen. A koldus szeretne dolgozni, de nem tud és ahelyett, hogy bűnre vetemedne, embertársai kegyességéhez folyamodik. Szóval, a koldus szeretne dolgozni, de nem tud. És miért nem tud? Mert nem akar? Á, szó sincs róla. Mert — nem engedik dolgozni, csak — koldulni, de azt aztán addig és annyit, amennyit akar, ha ugyan föl nem tűnik valamelyik uccasorkon a policman és utána zsup-kocsi és alómars, gondolkozhatik az érdekeit képviselő szaklap létjogosultságán, mert hogy a saját életének létjogosultságáról már rég meg van a véleménye, azt úgyis tudja, de tudják a világ többi koldusai is, akik szeretnének dolgozni, mint egyszer, valamikor, a békében.

De, hogy a lap, bizonyosságát adja üzleti érzékének, hirdetést is közöl. Ez a hirdetés így szól: „Egy templom mellett, jól jövedelmező hely eladó. — Ajánlatokat, Tele-tarisnya jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.“

Világ koldusai!

Lehet pályázni!...

A Wiener Bankverein nyugdíjasainak ügye

tartja indokolatlan izgalomban a pénzpiacot, illetőleg a pénzpiac munkásait, a banktisztviselőket. A vállalat eljárása annak idején nagy megütközést keltett, úgy, hogy a bank igyekezett is gyorsan visszaszívni elsietett intézkedését. A korrigáló gesztus is olyan volt azonban, hogy nem felelt meg. Most per jön, amelyet a nyugdíjasok dr. Bercel Aladár útján visznek a Wiener Bankverein ellen.

Nyilatkozat

Kaptuk és közöljük

az alábbi nyilatkozatot:

„Valótlán az, hogy dr. Egger a Schadt-tanács előtt folyamatban volt perben, mint tanu vallomást tett volna, amelyben elismerte, hogy a Neosalután nevű lengyel gyógyszer itt átkeresztelték és Revival néven, mint magyar készítményt hozták forgalomba: mivel a bíróság dr. Eggert ki sem hallgatta.

Ellenben való az, hogy a bíróság az Egger-gyár megbízottját, Török urat hallgatta ki tanuként, aki azonban szintén nem tett ily kijelentést: annál kevésbé, mivel a bíróság hozzá ilyen kérdést nem is intézett.

Valótlán, hogy a Revivalt az egyik osztályvezető főorvos hasznavehetetlennek nyilvánította és valótlán, hogy bárki is a Revivalt értéktelen és hasznavehetetlen gyógyszerként állapíthatta volna meg.“

Cikkünkre fenti helyreigazító nyilatkozatot küldték be szerkesztőségünkbe. Elismerjük, hogy nem Egger dr., hanem a gyár egyik megbízottja, Török úr tett, mint tanu, vallomást a perben. A nyilatkozat másik két állítását azonban fönttartjuk.

Veszélyben a magyar szappanipar.

írja a kitűnő *Vegyipar* című szaklap és nagyon érdekes fejtegetésekkel kíséri ezt a feljajdulást. Állítólag — eszerint — egymillió pengő ráfizetéssel dolgoznék ma a szappanipar, ami igen tekintélyes összeg. Nincs kartel és ez lenne a főök, de a bajokat a kis üzemek is szolgáltatják, no, meg a képtelenül gyilkos verseny, amely számos esetben elfajult módon gátolja a szappangyártás egészséges fejlődési és fejlesztési lehetőségeit. Az úgynevezett házi szappan is erős konkurrens. Már most mi a teendő, hogy e nagy és fontos iparágat nivón tarthassák. Megkötöttséget javasolnak a szakértők. Jó lenne, ha a közönség szempontjait is figyelembe vennék az elkövetkezendő intézkedések foganatosítása előtt.

Mi van ezzel a benzinkartellel.

hogy olyan sugdolódzás, sugás-búgás keletkezett az utóbbi hetekben körülötte. Különösen a közszállításoknál érezhető a helyzet fonáksága. Az ügyeket intéző szerv maga bevallja és érdekes közleményekkel kommentálja azt a tényt, hogy magasabb árakat igényeznek a gyárak elérni, ami viszont a kartel végleges tető alá hozása nélkül aligha lesz lehetséges. A külföldi iniciatívákat várják még csak — mondják benzinilletékesék. Viszont a közönség és azok a hivatalos helyek, amelyek a szállításokat kiírják, az olcsóbb árakat. Hogy lehet ezeket a szempontokat összeegyeztetni. Annyit meg kell jegyezni, hogy a mai titkolódzás csak árt a benzínfrontnak.

Halter Károly nyugalombavonulásáról beszélnek

a pénzpiacon. Állítólag fiára, a kitűnő cégvezetőre szeretné ruháztatni a továbbvezetés nehéz feladatát. (Hogy a családban maradjon.) Kérdés, mit szól ehhez a patronizáló intézet, amely jól tudja, hogy Kőbánya már nem Budapest és a speciális finanszírozások ott hozzájuk idomulni tudó embert kívánnak. Nem mondjuk, a mérleg most sem rossz, tehát a fáma ama híresztelése, hogy a mérlegben van Halter távozásának igazi oka, nem látszik valószínűnek. Egypár rég elfelejtett gesztio sem lehet az ok. Hát akkor!?

A Mannheimi Biztosító 5 pengője

nagyon érdekes és jellemző eset. Engedjék meg, hogy további kommentár nélkül hozzuk a nagyon jól szerkesztett „Biztosítási Közlöny” (Fejérváry Ervin lapja) erre vonatkozó cikkét:

„A napilapokból csodálkozással értesültünk, hogy a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi képviselője Horthy Miklósné, a kormányzó feleségének nyomorenyhítő akciója javára 5 pengő, azaz írd és olvasd öt pengőt adományozott. A többi biztosító intézetek erre a célra jelentős összeget adtak, de sokkal többet áldoztak a Mannheimi-nél sokkal kisebb biztosítók is. A Mannheimi Biztosító Társaság 1933. évi központi mérlegszámlája szerint 4 millió márka alaptőkével büszkélkedik, Magyarországon emellett jelentősnek mondható üzleteket köt. Egy külföldi társaságnak sohasem szabad elfelejtenie, hogy vendégjogot élvez és elsőnek kell az ottani állampolgárok üzleteiből származó nyereségeinek legalább egy kis részét a nyomor enyhítésére áldoznia.”

Longhy A. István

könyve a régi, kincses Kolozsvárról kellemes feltűnést keltett mindazokban a körökben, amelyek szíves szívvel olvassák Erdélyünk régi sorát, amely Longhy könyvében színesen elevenedik fel az olvasó előtt. És ezzel együtt a sok szép emlék, amely a régi boldogságról beszél! Erdemes ember értékes munkája a könyv, amelyet elolvasni kötelesség és öröm.

Április 15-én vége,

visszavonhatatlanul vége lesz a szellemi szükségmunkások foglalkoztatásának — mondotta az alpolgármester a szociálpolitikai bizottság legutóbb megtartott ülésén, — mert a fedezet kimerült. Vagyis, nincs rá pénz. Elhisszük, hogy az elnöklő alpolgármester nem könnyű szívvel mondotta ezt a bizottsági tagoknak, mert ennél fájdalmasabb, meghökkentőbb hírt aligha vártak azok a néhány százan a boldogok közül, akik bekerültek a szegénygondozói gárdába. Most újra visszakerülnek ők is majd a szegények, a gondozottak közé, szaporítva az amúgyis nagyszámú gondozottak táborát. Aligha hihető, hogy ez jó lenne, vagy ez lenne az intenció és mi minden mást félretéve, azt mondjuk, azt kérjük az arra illetékesektől, teremtsenek lehetőséget ezeknek a szellemi szükségmunkásoknak a további foglalkoztatására. Megérdemlik. Ezek a szellemi szükségmunkások nem a 60—70 és 80 pengőért dolgoztak, hanem a szegényekért a szegényeknek. Városházi korifeus urak, április 15-én ne legyen vége a szellemi szükségmunkának!

Hangay Sándor kitűnő szépirodalmi lapjában

olvassuk az „Az agyagkirály” című kis elbeszélést. Szerzője Gáspár Gyula. Figyeljünk jól erre a névre. Nem ismerjük viselőjét, de írása után úgy ítélünk, hogy a magyar irodalom egyik igen értékes hajtása, aki már ezzel a remekbe készült kis munkájával is megérdemli, hogy a legtöbbet ígérők közé sorozzuk. Azt véljük, székelyföldi, írása ilyen vonatkozásokat árul el, de jött legyen a magyar talaj bármely szögéből, izmos, nagy ígéret.

Többeknek. Helyszűke miatt levélben válaszolunk.

HYPEROL
szájvíztabletta
ideális száj és torok
fertőtlenítő

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

LUKÁTS ELEMÉR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII., Déry uca 10. IV. 10. — Telefon: 34-9-23.

Előfizetési ár egy évre (kiadványainkkal együtt) 40.— P.

Póstatakarékpénztári csekszámla: 34.255.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Arany János irodalmi és nyomdai rt., Budapest VIII., Szentkirályi uca 23. — (Műszaki igazgató: Richter Márton)